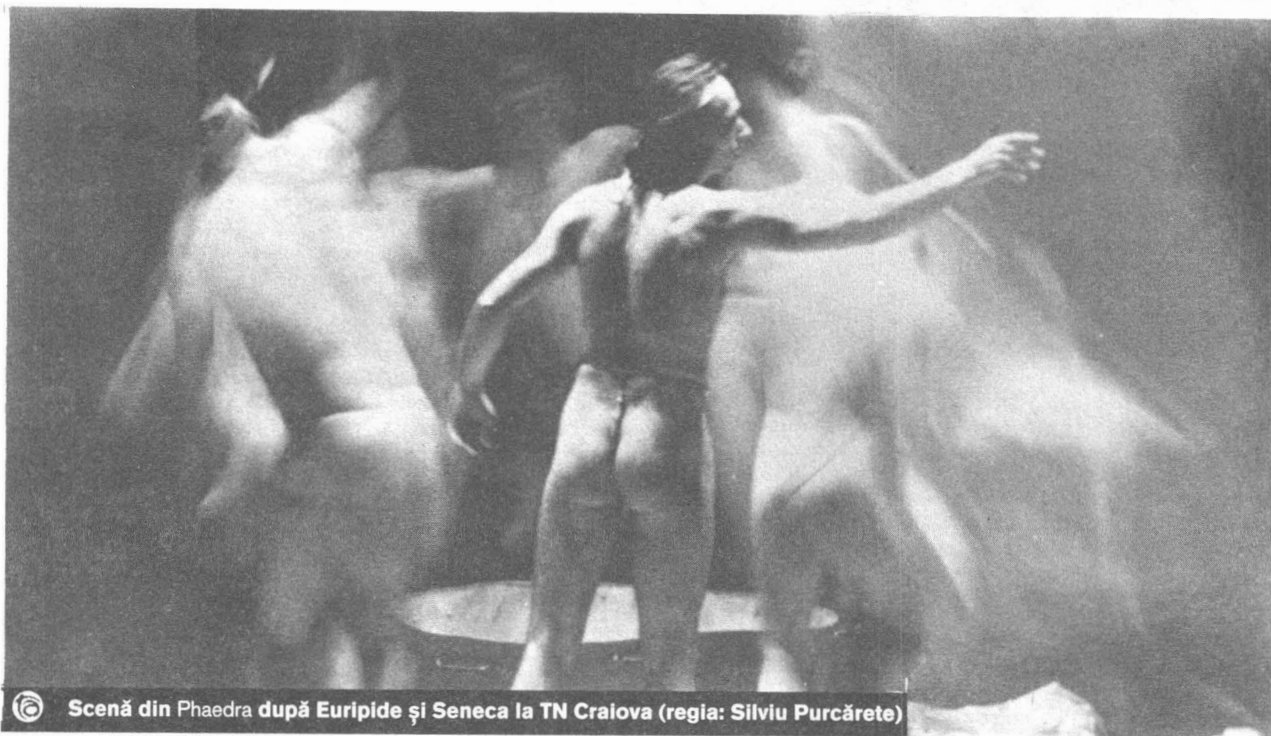

„Un spectacol absolut excepțional“ – Phaedra la Festivalul „Marseille Méditerranée“ –

Scenă din Phaedra după Euripide și Seneca la TN Craiova (regia: Silviu Purcărete)

Născută din mare, pe care o privește dintotdeauna – cum le place francezilor să spună –, Marsilia este o metropolă euromediterraneană ce-și onorează statutul prin întregul său mod de viață. Oraș cosmopolit, propunându-și să fie o trăsătură de unire între țările riverane, leagăn al atâtor civilizații, ea este animată de o existență trepidantă, activă, diversă. Turiști și oameni de afaceri, artiști și marinari, vizitatori și gură-cască se intersectează pe străzile curate, grăbind fiecare spre treburile lui. Luminile, strălucirea, culorile, vegetația, clădirile, marea descoperă la fiecare pas, la fiecare cotitură, ca un caleidoscop seducător, peisaje insolite, unghiuri noi pentru ce ai mai văzut o dată. Privirea e fascinată când de munții din zare, când de marea nespuns de albastră, când de insule – și pe una dintre ele, foarte aproape, Chateau d'If, închisoarea lui Monte Cristo –, când de un cartier însoțit cocoțat pe o colină, chiar în fața ochilor. De-a lungul litoralului, palmieri ornează turistic edificii ultramoderne, plaje de lux stau ascunse de șirul de case, sau se deschid tuturor plaje libere, pe care conviețuiesc pașnic oameni de toate culorile, de toate condițiile, din toate culturile. Surprinzătoare e la Marsilia relativitatea spațiului, a distanțelor, a suprafețelor, peisajul apărând când înghesuit, foarte aproape, când deschizându-se neașteptat, în largi perspective, când închis de un cerc sau de un labirint de înalțimi, când scăpând desfășurat spre largul mării. Turism și artă, istorie și fantezie, aglomerație și locuri de reculegere, cultură și viață intensă, confort și pitoresc, civilizație și exotism, geografie și antropologie – tot bazinul mediteranean pare să se concentreze în eșantion la Marsilia.

Aflată la cea de-a opta ediție a „Verii marseilleze“, Primăria s-a decis să lanseze o manifestare internațională – „Marseille Méditerranée“ –, care să reprezinte deopotrivă rangul orașului și specificul său. S-a organizat, de aceea, pentru prima oară, un festival care a cuprins expoziții stabile pe durata câtorva luni (mai–septembrie) și, totodată, pe parcursul a două săptămâni, s-au desfășurat spectacole de operă, teatru, folclor și muzică. Ceea ce a caracterizat aceste manifestări a fost diversitatea, insolitul, exigența și, mai ales, acea vocație tipic franceză de a

conferi divertismentului un fundament cultural serios și o finalitate informativă complexă.

Astfel, expoziția de modă sub genericul „Corpuri drapate în jurul Mediteranei“ a constituit nu numai o paradă a acestui „veșmânt pur“ străvechi, devenit actual prin „anticomania“ de acum, ci și o scurtă istorie a lumii din perspectiva drapării.

Expoziția „Estaque. Nașterea peisajului modern (1870–1910)“, cu pânze de Cézanne, Braque, Derain, Othon Freisz, Raoul Dufy, a surprins momentul revoluționării concepției asupra peisajului, dar și asupra întregii picturi moderne, ca tehnică și regim de culori, începutul fauvismului și al cubismului, datorat tocmai acestor pictori. Mica localitate Estaque (port industrial și turistic la marginea Marsiliei) s-a dezvăluit astfel ca un centru al picturii moderne, pe larg reprezentată de albumele și documentația expoziției.

„Biblioteca lui Cristofor Columb“ a prezentat toate cărțile adnotate ale vestitului navigator, ca și unicul lui manuscris, Cartea profețiilor, într-un cadru spectacular, care a refăcut preparativele primei sale călătorii, în 1492.

Spectacolele convocate la această manifestare au fost, prin grija doamnei Nadia Croquet, coordonatoarea artistică, exemplare. Opera din Genova a prezentat Norma de Bellini, în regia lui Fausto Cosentino și sub conducerea muzicală a lui Roberto Tolomelli, cântată de soliști celebri, în tradiția majoră a belcanto-ului italian. Teatrul Tivoli din Barcelona a adus Asdrubala, operă barocă modernă de Carles Santos, care a compus muzica, libretul, a asigurat direcția artistică și direcția muzicală. Personalitate de frunte a muzicii contemporane, pianist, compozitor, om de televiziune, Carles Santos, autorul și dirijorul „Fanfarelor“ cu care s-au deschis Jocurile Olimpice și Paraolimpice de la Barcelona (1992), a fost premiat în februarie 1994 cu Marele Premiu al orașului Barcelona, cu Premiul Societății Autorilor Spanioli și cu Marele Premiu al orașului Madrid.

TEATRUL ROMÂNESC PE SCENA LUMII

 Muzician berber din Atlas

Apreciata orchestră simfonică din Israel (condusă de Zubin Mehta) a interpretat Beethoven sub bagheta celebrului Pinchas Zukerman, muzician multilateral, admirat, pentru geniul său, de lumea întreagă. Un ansamblu berber din Maroc, din satul montan Ichebakenne, a venit cu o muzică vocal-percusivă tradițională, definită printr-o emisie vocală strânsă - voce de gât și de cap -, la limita rupturii. Foarte apreciat, ansamblul a fost invitat și la festivalul „Muzica” de la Strasbourg și la Institutul Lumii Arabe. Grupuri muzicale din Cipru, Grecia, Corsica, reprezentând strălucit „Polifonia insulelor Mediteranei”, au cântat acea muzică însoțită și plină de viață, care implică publicul în spectacol, ispitindu-l să cânte și el și să danseze, ca la o antrenantă sărbătoare populară.

Un „Cabaret” nocturn, după terminarea reprezentațiilor, a asigurat în parcul Borely, unde aveau loc spectacolele, acea atmosferă caldă de boemă și comuniune artistică, prilejuind întâlnirea realizatorilor - artiști, manageri, tehnicieni - cu confracții, publicul și criticii.

În cuprinsul acestui adevărat festival al vedetelor, Phaedra, realizată de Silviu Purcărete la Teatrul Național din Craiova, a însemnat un punct special de atracție. Personalități ale vieții teatrale din Franța și Belgia au venit special la Marsilia pentru a-l vedea. Publicul francez, obișnuit să prețuiască mai ales textul (o carte editată sub egida festivalului oferea, în traducerea lui John și Hélène Tittesor, scenariul semnat de Silviu Purcărete, alături de

textele integrale ale lui Euripide și Seneca), a năvălit pur și simplu la spectacol.

Și totuși, soarta părea să se împotrivescă bune desfășurări a reprezentației. Mânios, mistralul făcea să se zbată copacii, nisipul, marea. Uriașul cort de campanie, unde se pregătea și se lua masa, bubuia și scârțâia amarnic din încheieturile sale metalice, amenințând să se prăbușească peste incinta de joc. Mașiniștil care trebuiseră zile întregi pentru a instala decorul, asistați de Ștefania Cenean, autoarea cadrului scenografic și a costumelor, au fost nevoiți, în ultima clipă, să-l adapteze noilor condiții. Iar Silviu Purcărete zăcea în țară, bolnav! Dar iată că dezavantajul s-a transformat în șansă. Spectacolul, a cărui reprezentare în aer liber punea probleme de expresivitate spațială, tocmai pentru că era conceput pentru un spațiu închis și întemeiat pe simbolistica lui, și-a redobândit expresia optimă prin înlocuirea culiselor cu paravane și un fronton. Fațada castelului Borely a dispărut, mascată și decupată de această soluție scenografică ad-hoc, care a prins, a dirijat și a sensibilizat sunetul.

Vaietele corului, care se auzeau în întuneric cu mult înainte de începerea spectacolului, în vestiarul fetelor, în oficiul în care se dregeau costumele (unde, ca la noi, au dispărut pălării!), incredibila până de curent (om fi adus-o și pe asta cu noi!) care ne-a lăsat un timp în beznă și veștile alarmiste s-au transformat treptat în vibrație unică, mai proaspătă, mai penetrantă. Spectacolul s-a jucat în forță, cu precizie și elan. În aceste ființe răstignite între poftă și cenzură, între instinct și asceză, între firesc și interdicție morală, între viață și normă socială, ne recunoaștem, prizăriți și nesiguri. Destinul ni se joacă în altă parte. Niște zei mânioși, zeii adâncurilor noastre, ne mână, îi știm cu frică și ne e milă de noi...

Aplauzele au izbucnit tumultuoase în finalul spectacolului despre care doamna Monique Weiss, profesor universitar la Bruxelles, venită din Belgia anume pentru a-l vedea, a spus: „Absolut excepțional”.

DOINA MODOLA

 Scenă din opera Asdrubala, muzica și regia: Carles Santos

